

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cyngor

Dyddiad y Cyfarfod: 14 Rhagfyr 2023

Teitl: Cynllun Deiseb Cyngor Sir Ceredigion i gynnwys e-ddeisebau

Pwrpas yr adroddiad: I ystyried diwygiadau i Gynllun Deisebau Cyngor Sir Ceredigion i gynnwys e-ddeisebau

Er: Penderfyniad

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:

Cynghorydd Bryan Davies, Arweinydd y Cyngor ac Aelod Cabinet ar gyfer Gwasanaethau Democraidd, Polisi, Perfformiad a Pobl a Threfniadaeth

Cyflwyniad

Mae Adran 42, Pennod 4 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn gosod dyletswydd ar awdurdodau lleol i nodi cynllun deiseb, gan gynnwys deisebau electronig. Mae Canllawiau Statudol ac Anstatudol Llywodraeth Cymru ar gyfer Prif Gyngorau yng Nghymru a gwblhawyd ym mis Mehefin 2023, yn cefnogi darpariaethau Deddf Llywodraeth Leol 2000, Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 a Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Mae Protocol Deiseb presennol y Cyngor wedi'i amlinellu yn Nogfen O Gyfansoddiad y Cyngor. Adolygwyd y ddogfen hon i adlewyrchu gofynion y ddeddfwriaeth mewn perthynas â deisebau electronig yn ogystal â'r canllawiau statudol drafft sy'n cynnwys:

- Esboniad clir o'r materion y bydd y cyngor yn derbyn deisebau yn eu cylch, gan gynnwys y meini prawf ar gyfer penderfynu derbyn neu wrthod deiseb;
- Sut a ble y rhoddir cyngor i ddeisebwyr i'w galluogi i ymgysylltu'n gynhyrchiol â'r broses, gan gynnwys y mesurau sydd ar waith ar gyfer pobl anabl ac unigolion â chyflyrau iechyd hirdymor a niwroamrywiaeth;
- Dealltwriaeth glir o'r gwahanol gamau yn y cynllun deisebau, gydag esboniad o ba drothwyon a ddefnyddir i benderfynu ar y newid o un cam i'r llall;
- Sut y mae deisebau'n cyd-fynd â chyfleoedd eraill i'r cyhoedd gymryd rhan – a chyfeirio at gyfleoedd eraill, naill ai fel rhywbeth sy'n ategu deiseb neu rywbeth yn ei lle, gan gynnwys rhoi'r deisebydd arfaethedig mewn cysylltiad â'i gynghorydd ward;
- Y corff cywir i ystyried deiseb benodol. Mae'n iawn i ddeisebau gael eu clywed gan amrywiaeth o wahanol gyrrff, er mai'r cyngor llawn sy'n debygol o fod y dewis diodyn, oni bai ei fod yn cael ei ystyried yn arbennig o ddefnyddiol i'r deiseb gael ei chlywed gan bwyllgor sy'n canolbwyntio'n benodol ar bwnc y deiseb ei hun;

- Bydd angen i gynlluniau deisebau ystyried pryd y caiff deisebau eu hystyried mewn pwyllgorau craffu. Nid oes gan y pwyllgorau hyn unrhyw bŵer i weithredu ar ddeisebau ond gallent (er enghraifft) fabwysiadu dadleuon deisebwyr fel argymhellion ffurfiol;
- Hawliau deisebwyr i siarad mewn cyfarfodydd, a sut y mae hyn yn ymwneud â hawliau ehangach i siarad yn gyhoeddus, a hawliau i wneud dirprwyaethau;
- Sut ac o fewn pa amserlen y bydd y cyngor yn rhoi adborth i'r deisebydd ar lwyddiant neu fethiant ei ddeiseb.

Yn ogystal â'r gofynion uchod, rhoddwyd ystyriaeth i'r canlynol:

- a) Ni fydd deisebau'n dderbyniol o systemau deisebau eraill ar-lein**
Nid yw'r ddogfen ganllaw yn nodi'r gofynion mewn perthynas â hyn fodd bynnag, mae'r argymhelliad o fewn y cynllun deisebau yn adlewyrchu ymarfer Senedd Cymru
- b) Gall Deisebau Electronig gasglu llofnod am gyfnod o 3 mis ar y mwyaf.**
Nid yw'r ddogfen cyfarwyddyd yn nodi'r gofynion mewn perthynas â hyn. Mae Senedd Cymru (Rheol Sefydlog 23) yn nodi uchafswm o 6 mis, ond cynigir bod Ceredigion yn nodi uchafswm cyfnod o 3 mis, er mwyn adlewyrchu ymateb cyflymach i faterion lleol.
- c) Mae deisebau sydd yr un fath neu'n sylweddol debyg i ddeiseb a gaeodd lai na blwyddyn ynghynt yn annerbyniol.**
Nid yw'r ddogfen ganllaw yn nodi'r gofynion mewn perthynas â hyn fodd bynnag, mae'r argymhelliad o fewn y cynllun deisebau yn adlewyrchu ymarfer Senedd Cymru
- d) Y corff cywir i ystyried deiseb benodol.**
Mae'r canllawiau'n nodi ei bod hi'n *iawn i ddeisebau gael eu clywed gan amrywiaeth o wahanol gyrff, er mai'r cyngor llawn sy'n debygol o fod y dewis diofyn, oni bai ei fod yn cael ei ystyried yn arbennig o ddefnyddiol i'r ddeiseb gael ei chlywed gan bwyllgor sy'n canolbwyntio'n benodol ar bwnc y ddeiseb ei hun*. Mae Cyfansoddiad y Cyngor yn argymhell bod deisebau'n cael eu clywed gan y Cabinet. Fodd bynnag, mae'r cynllun yn darparu cyfle i Aelodau gyfeirio materion at y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu perthnasol i'w hystyried.
- e) Cyfleoedd deisebwyr i siarad yn y Pwyllgor**
Ar hyn o bryd, nid yw'r Cyfansoddiad yn nodi hawl i'r deisebydd siarad yn y Pwyllgor, fodd bynnag, mae mecanwaith eisoes i aelodau'r cyhoedd ofyn am ganiatâd i siarad yn ystod cyfarfodydd Craffu.

Gellir gweld y diwygiadau a argymhellir uchod yn y Protocol Deisebau diwygiedig drafft sydd ar gael yn Atodiad A.

Ystyriwyd y cynllun arfaethedig gan y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 20 Medi 2023, ac fe'i argymhellwyd i'w gytuno gan y Cyngor. Cafodd ei ystyried gan Grŵp Gweithredol Trawsbleidiol y Cyfansoddiad yn ogystal.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

Oes Aseiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam
Na, mae hwn i adlewyrchu newidiadau i ddeddfwriaeth.

Crynodeb o'r Aseiad Effaith Integredig:

Hirdymor: AMH
Cydweithio: AMH
Cynnwys: AMH
Atal: AMH
Integreiddio: AMH

Argymhelliad / Argymhellion:

I'r Cyngor:

- a) Gytuno'r Protocol Deisebau diwygiedig ddrafft
- b) Argymhell fod y ddogfen bresennol yng Nghyfansoddiad y Cyngor yn cael ei disodli gan y protocol diwygiedig.

Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:

Er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth gyda'r gofynion statudol

Trosolwg a Chraffu:

AMG

Ystyriwyd gan y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd

Fframwaith Polisi:

Cyfansoddiad Cyngor Sir Ceredigion

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

AMH

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

AMH

Goblygiadau cyfreithiol:

Methiant i gydymffurfio â gofynion statudol

Goblygiadau staffio:

Bydd y cynllun e-ddeiseb yn cael ei rheoli o fewn darpariaethau presennol

Goblygiadau eiddo / asedau:

AMH

Risg(iau):

Methiant i gydymffurfio â gofynion statudol

Pwerau Statudol:

Canllawiau statudol a di-statudol Llywodraeth Cymru ar gyfer Prif Gynghorau Cymru;
Deddf Llywodraeth Leol 2000;
Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011;
Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Papurau Cefndir:

AMH

Atodiadau:

- a) Cynllun Deisebau drafft Cyngor Sir Ceredigion
- b) Cynllun Deisebau presennol fel y'i cyhoeddwyd yng Nghyfansoddiad y Cyngor

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Lowri Edwards, Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Gwasanaethau Democrataidd

Swyddog Adrodd:

Nia Jones, Rheolwr Corfforaethol, Gwasanaethau Democrataidd

Dyddiad:

14.11.2023